

Høgskulen
på Vestlandet

Skikjøreres oppfattelser av *beslutningstaking* og *å lære å ta beslutninger i skredterreng*

En kvalitativ studie

Even Fridén Melhus og Glenn Øvrevik Kjerland

Skredkonferansen – Voss
02.11.19

Bakgrunn

- › Oppfattelser påvirker valg vi tar, hvordan vi tenker om fenomen og derfor våre handlinger og adferd (Marton, 1981; Pang & Ki, 2016).
- › På bakgrunn av at oppfattelser har direkte påvirkning på våre valg, handlinger og adferd, ble det interessant å undersøke hvordan skikjørere oppfatter beslutningstaking og å lære å ta beslutninger i skredterreng.

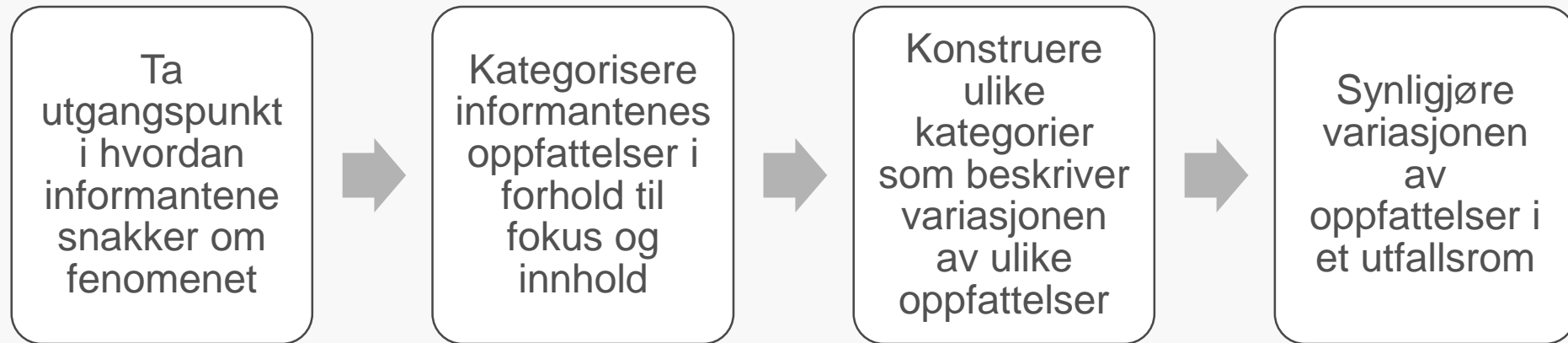
Problemstilling

- › **Hvordan oppfatter skikjørere beslutningstaking og å lære å ta beslutninger i skredterreng?**

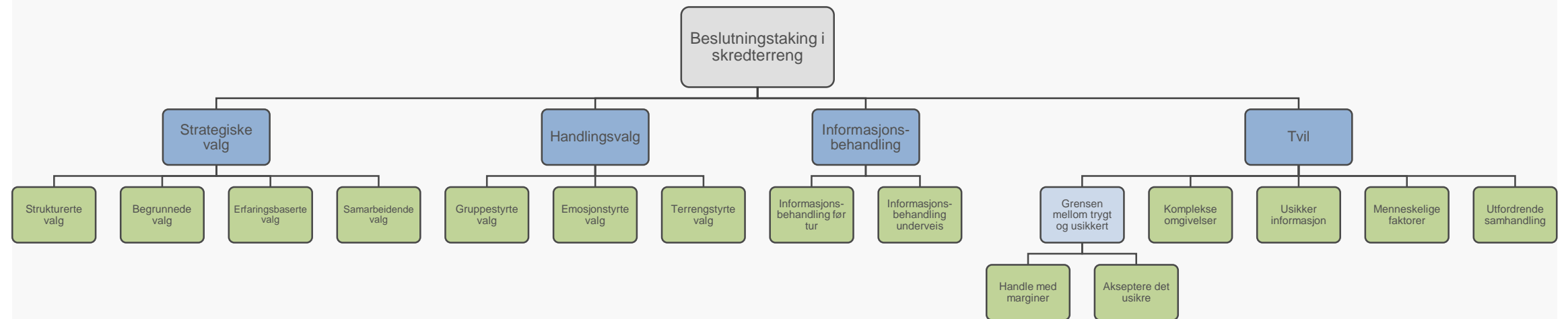
Metode

- › Fenomenografi (Marton, 1981)
 - › Undersøke og beskrive ulike måter mennesker oppfatter fenomen
 - › I studien ble ulike måter skikjørere oppfatter, og derfor forstår, det å ta beslutninger og å lære å ta beslutninger i skredterreng undersøkt og beskrevet.
 - › Resultatene beskrives i et utfallsrom – som synliggjør ulike måter, altså variasjon, i hvordan skikjørere oppfatter beslutningstaking og å lære å ta beslutninger i skredterreng.
- › Semi-strukturerte forskningsintervju (Kvale & Brinkmann, 2015)
- › 13 informanter bosatt i Sogndal kommune
 - › Aktive skikjørere med variert erfaringsbakgrunn

Fenomenografisk analyse (Marton, 1988; Sin, 2010)

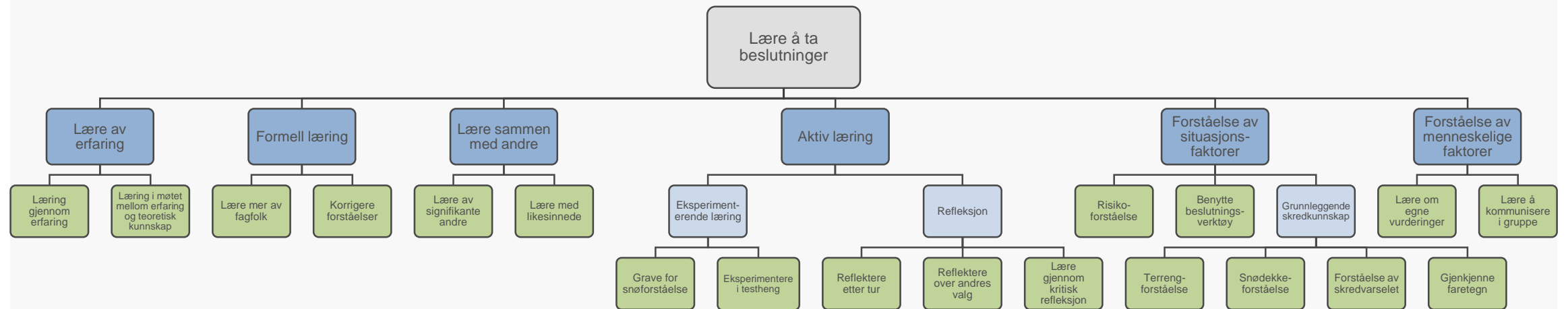
Oppfattelser av beslutningstaking i skredterreng

Hva forteller utfallsrommene oss om skikjørerers oppfattelse av beslutningstaking i skredterreng?

- › Beslutningstaking i skredterreng oppfattes i stor grad om kunnskaps- og erfaringsbaserte grunnlag for å ta valg.
- › Det som skiller seg ut fra en mer naturalistisk tilnærming til å ta valg er oppfattelsen «tvil»
- › Tvil kan forstås som forholdet mellom oppfattet risiko i forholdet til egen kunnskap/kompetanse, andres kompetanse, informasjonen fra omgivelsene og menneskelig faktorer.
- › Informantene løfter frem magefølelse som viktig faktorer for beslutningstaking når tvil er en del av valget.

Oppfattelser av å lære å ta beslutninger i skredterreng

Hva forteller utfallsrommene oss om skikjørerers oppfattelse av å lære å ta beslutninger i skredterreng?

- › Å lære å ta beslutninger oppfattes som utvikling mot ekspertise basert på erfaring, informasjon, samarbeid, eksperimentering, refleksjon og utvikle situasjonsforståelse.
- › Det som skiller seg fra naturalistisk utvikling av ekspertise er forståelse av menneskelige faktorer.
- › Informantene viser til å lære om menneskelige faktorer som grunnlag for faktorer som påvirker egen evne til å ta gode beslutninger.
- › De uttrykker ikke behov for å tillempe kunnskap om menneskelige faktorer som utgangspunkt for å lære å ta beslutninger.

Praktisk konsekvenser

- › Bygge videre på eksisterende kunnskap som underlag for naturalistisk utvikling av ekspertise.
- › Løfte frem skikjøreres tvil som et viktig og avgjørende moment ved det å ta valg i skredterreng.
- › Mer fokus på å lære å ta bedre beslutninger ved å tillempe kunnskap om å håndtere menneskelige faktorer:
 - 3 x 3 filtermodellen (Munter, 2003).
 - Utvikle nye strukturerte tilnærminger som fokuserer på menneskelige faktorer?

Pedagogiske konsekvenser

- › Variasjon i oppfattelse/forståelse av fenomen er ressurs for læring (Ling, 2014).
- › Utfallsrommene gir både informasjon om hvordan skikjører forstår beslutningstaking og å lære å ta beslutninger, og ulike måter å forstå dette på.
- › Variasjonen har pedagogisk og didaktisk verdi fordi synliggjøring og forhandling av alternative oppfattelser/forståelser skaper svært gode forutsetninger for læring og utvikling.
- › Forståelse av andres forståelse er óg avgjørende for at lærere/instruktører skal kunne tilpasse utdanning/kursing til hvert enkelt individ og grupper.
- › Det er verdifullt for skiguider å forstå hvert enkelt individs og gruppers forståelse som utgangspunkt for tilpassende og virkningsfull veiendningspraksis.

Masteroppgave Håvard Skaar Skogesal

